

FATUMER

Desembre 2019 | 3.5 € IVA Inclòs | REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI

EDITORIAL

Cada vegada que ens passem pel terme del Pinell se'ns encongex el cor. Moltes finques estàn ermes o en procés d'abandonament. Què està passant?

La pagesia pateix, i molt, el despoblament i l'envelliment d'una comarca pagesa de soca-rel, la Tertra Alta. Això és una evidència, però encara ho és molt més la situació de la pagesia al Pinell. No hi queden pagesos. Si es fa una ullada ràpida, un se n'adona dels pocs pagesos que hi ha actualment al Pinell i molts d'ells són jubilats o de cap de setmana.

Les oportunitats que dona el reg, a dia d'avui, no s'aprofiten per la gent jove, motor d'una hipotètica futura pagesia. Els joves no troben nous incentius econòmics, moltes vegades mancats per un capital econòmic inicial inexistent o bé per una desmotivació generacional.

La pagesia està morint. La terra erma, l'escalfament del nostre planeta i la manca de polítiques agràries més resolutives ens arrossegueu cap a un futur incert.

Caldria un esforç comú i posar fil a l'agulla!

SUMARI

EDITORIAL	1
LA NOSTRA TERRA	
La festa de Sant Antoni i de Sant Antoniet	3
Topònims referits a noms, cognoms o renoms	5
Un ramat de cabres a Pàndols	7
Abans i Ara: Les cases Penjades	8
Famílies d'abans: Família de ca Flanxo	9
Carrers d'abans: Carrer de la Creu	9
NOTÍCIES	
Alumnes de P-3 i de 1er	10
Cros escolar	11
Dia Internacional contra la violència de gènere	12
Concentració contra la sentència del Suprem	12
Resultat de les eleccions generals	13
II Mostra d'Art Local	14
Un caragol del molí d'oli	16
Informació del Registre Civil	16
COL-LABORACIONS	
La Banda Comarcal de la Terra Alta	17
Entrevista a Eleuterio Serres Amposta	18
ACTES DELS PLENS DE L'AJUNTAMENT	20
EL TEMPS	22
PASSATEMPS	23
INFORMACIÓ D'INTERÈS	24
SOLUCIÓ AL QUI ÉS QUI	24
COL-LABORADORS	25
PLANTES DEL TERME	27
INDRETS DEL PINELL	27
CONTRAPORTADA	28

EDITA

ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI

www.fut-es/~acpibro

C/e: acpibro@fut.es

http://www.webfacil.tinet.org/acpibro

facebook // pi del broi

Totes les opinions, suggeriments i articles signat són responsabilitat dels seus autors. Lo Fatumer los publicarà sempre que siguin respectuosos amb les persones i institucions.

CONSELL DE REDACCIÓ

Selvi Alcon, Agustí Colell, Joan Ferré, Magda Ferré, Ramon Hernández, Marc Martínez Aroca, Antònia Serres i Laura Vallespi.

COL-LABORADORS

Àngel Altadill, Eleuteri Martínez, Assumpció Palau.

PORTADA

Concert del cor dels alumnes de l'institut de Gandesa, celebrat a l'església del Pinell. Foto: Antònia Serres

FOTOGRAFIES

Antònia Serres

CONCEPCIÓ GRÀFICA I IMPRESSIÓ

OPTIM

TIRADA

300 exemplars

SUSCRIPCIÓ ANUAL (4 números)

12€

DIPÒSIT LEGAL

T-1436-95

ISSN

2013-6552

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

CONSELL COMARCAL DE LA TERRA ALTA

AJUNTAMENT DEL PINELL DE BRAI

Diputació Tarragona

COMPROMÈS AMB L'ÈTICA PERIODÍSTICA
Consell de la Informació de Catalunya

LA FESTA DE SANT ANTONI I DE SANT ANTONIET

RAMON HERNÁNDEZ MARCH

El patronatge de Sant Antoni Abad com a protector dels animals i en especial els de ferradura, ha estat i és un costum molt escampat arreu del país. El Pinell ha estat bàsicament un poble agrícola, la gent depenia dels animals de ferradura per poder fer les feines al camp i com a eina per a la seva supervivència. Per això la importància d'aquesta festivitat, amb una barreja de tradició i devoció que ha anat evolucionant fins l'actualitat.

Foto: Imatge actual de Sant Antoni Abat de la parròquia del Pinell.
Font: Ramon Hernandez.

El 17 de gener, dia de Sant Antoni Abat era així una data assenyalada en el calendari festiu tradicional. Al poble, a principis del segle XX el dia de la celebració semblava la festa major d'hivern per tots els actes que es feien, per les relacions socials que es creaven i per la gran participació de la gent. Era impensable, que els pagesos anessin a treballar al camp. Era un dia de respecte als animals de ferradura i els veïns seguien la tradició durant el dia del seu patró.

Entre la gent se dixen los animals per treballar al defora, si hagués anat algú a demanar l'animal per treballar este dia no se li hagués dixat.

L'organització de la festa en aquest temps corresponia als

majorals que eren dos, un fadrí i un casat. Aquest buscaven més gent (coneguts, amics...) per ajudar-los a organitzar la festivitat.

L'any 1957 encara s'organitzava d'esta manera; este any vaig ser jo lo majoral solter (Santiago Alabart) i lo Coco Calil (Ramon Colell) lo majoral casat.

Dies abans de la celebració, els majorals feien una capta per les cases del poble demanant llenya que era subhastada a la plaça la vespra. Els compradors solien ser algun dels forners que hi havia al poble. La vespra per la nit, ajudats pels familiars, els majorals eren els encarregats de fer les coques de Sant Antoni als diferents forns del poble, on es coïen i després eren beneïdes pel capellà. Se'n feien de diferents mides; petites, mitjanes i grans perquè tothom en pogués tenir, fins i tot en èpoques d'escassetat la gent posava els diferents ingredients perquè es poguessin fer. Aquestes tipus de coques només és fan per aquest dia. Una altra pasta típica de la festa eren les *ensaginades*, que es feien en cases particulars en aquesta època de l'any.

Durant la nit, a l'església és cantaven les *completes*, també en ocasions, sortia la banda de música local a rondar pels carrers.

L'endemà al matí, dia de Sant Antoni la gent anava passant els animals de ferradura pel davant de l'església sense cap ordre establert. Era un dels actes importants, rucs, matxos i cavalls eren els autèntics protagonistes. Abans, però, es netejaven i engalanaven amb els seus millors guarniments, se'ls portava a *abeurar* i també se'ls donava d'una manera especial *lo prengo*, fet amb cereals, figues i garrofes. Es feia *la publicata*, que consistia en dedicar versets elogiant, donant gràcies o fent peticions personals de favors al sant en el moment de passar els animals per davant de l'església. Amb versos o sense, ben segur que no hi havia cap pagès que no fes aquest ritual. Hi havia una certa creença o superstició que els animals quedaven protegits per la gràcia del sant d'accidents o malalties. Cal entendre la importància que tenien els animals de ferradura pel sosteniment de qualsevol casa.

Un dels actes populars que creava més expectació eren els *cossos* o curses d'animals de tir. Hi havia tres categories: de rucs, de matxos i de cavalls. Els genets muntaven a *pèl*, cosa que dificultava la seva estabilitat. El públic que hi acudia era nombrós i generava molts comentaris entre la gent en acabar les curses. Tenien especial interès els *cossos* de rucs, on es podia observar, en ocasions, el caràcter d'aquests animals que creaven situacions còmiques; els mateixos genets també provocaven la riota, ja que alguns acudien disfressats a les curses. De fet, tradicionalment la festa de Sant Antoni, obria arreu el cicle del carnestoltes. D'aquí que es conegui al Pinell la dita: *Per Sant Antoni es comença a fer el Toni* o que durant el ball de jota, a la plaça, també hi acudia gent disfressada fent referència a aquest fet.

Tornant als *cossos*, el recorregut començava al carrer del Cos (d'aquí li ve el nom, també per les curses pedestres que es

feien a festes majors). Els genets voltaven a la creu, costa de l'olla amunt, i s'acabava la cursa a cal Llop. L'arribada però, va acabar posant-se abans del cantó amb el carrer Pou de la Neu perquè els animals com tenien el costum d'anar a abeurar a la font situada en aquest carrer es desviaven pocs abans de creuar la línia de meta. Els trofeus que es donaven eren; un gall per al primer, un conill per al segon i per a l'últim una ceba. Tots aquests premis estaven penjats juntament amb un mocador de serrell que feia de guarniment en una barra de fusta, era l'anomenada *joia* i era portada pel sereno o l'agutzil que es col·locava al final del recorregut amb les autoritats i la banda de música. En acabar les curses s'anava a la plaça on es repartien els trofeus.

A la joia sempre se posaven los animals més gords i bonics...

Després de dinar, en ocasions sortia la rondalla pels carrers, animant la gent amb les seves cançons.

A la tarda, a l'església es cantaven les *vespres* que eren oracions en llatí, i també, els goigs o *Looves* de Sant Antoni, en castellà. Els oficis religiosos s'acabaven amb la processó a on la imatge de Sant Antoni era portada amb una peanya pels majorals, aquest vestits amb el sobrepellís i també portaven una senyera vermella amb ramells blancs que representava al sant. El recorregut de la processó era la volta a l'Ereta (Plaça de l'Església, carrer Miravet, de Sant Domènec, Plaça del Sol, carrer Major, plaça de l'Església). La processó, la missa i les vespres estaven pagades per diferents cases del poble (ca Flanxo, ca Jové...). A principis del segle XX eren els de Ca Jové els que s'encarregaven de la cura de la capella i la imatge de Sant Antoni que estava situada a on està actualment el confessorari (la primera capella entrant a l'església, a l'esquerra). A la vegada com a contribució amb la festa convidaven als majorals a menjar pastes i veure vi ranci a seva casa. Després de la processó, es ballava la jota a la plaça de l'església. El fred del mes de Gener no era cap impediment per ballar.

Hi va haver un any que no hi havia llum i estae nevat, fee un fred que pelae i en tees de pi se fee llum per poder ballar la jota. La gent arribae de la plaça al perxe del Llop.

Un any, plovent se ballae la jota a la plaça, mentre que els músics tocaen dins del perxe de Pantoca.

Un altre any, fee tant fred que els músics, durant lo cap de dansa, se van haver de posar a tocar dins de l'entrada de ca Pantoca perquè se'ls fee canelobres als instruments.

Eren els majorals amb els convidats que els ajudaven a organitzar la festa i les respectives balladores els encarregats d'obrir el primer ball de jota (d'aquí el nom de cap de dansa), amenitzat per la banda de música local. Durant el ball s'encantaven o subhastaven coques i en ocasions es donaven potes de porc per ajudar a pagar la festa amb la seva subhasta.

Si alguna persona havia tingut lo tocino malalt i es curae es donaen les potes per a la subhasta com a benefici de la festa i en agraïment al sant.

La importància del porc era notable, ja que era un animal que es podia aprofitar tot; era garantia de tenir el rebost ple durant força temps. Per això un costum d'aquestes dates era fer la matança i el *mandongo* en cases particulars. Un altre costum era la de criar un baconet entre la gent de la vila. S'anava passant de casa en casa, fins que es feia gros, l'any següent era rifat la vespra de Sant Antoni, en benefici de la festa. Per això és molt coneguda al poble la dita: *voltes més que el tocinet de Sant Antoni*, fent referència a una persona que és *rondallera*.

Finalment tenim constància de la celebració de l'obra teatral de la vida de Sant Antoni que es va celebrar l'any 1910 a la plaça de l'església. L'obra és de caràcter popular i religiós i l'argument és el típic de totes les representacions de la vida d'aquest Sant. La renúncia a les comoditats pròpies de la seva classe noble i la dedicació a la vida d'ermità, passant per les diverses temptacions i suplicis provocats pels dimonis, alguns d'ells sota aparences diverses (cavaller, advocat, dama...) fins el moment en què mort cremat dins la seva barraca. També un ball de totxets (bastons) que sembla ser que es feia entre actes com a distracció del públic i que era ballat per dimonis al so d'una cançó encara recordada entre la gent del poble.

Durant el ball de nit, s'anunciava a la gent la celebració a l'endemà de Sant Antoniet. Al matí es feia un *pasacalles* a càrrec del gaiter i timbaler del poble, ja que als majorals els resultava més econòmic que haver de tornar a llogar la banda.

El meu pare tocae la gaita i el meu iaio l'acompanyava en lo tabal, tocaen per Sant Antoniet i també per Sant Ramon. Era una gaita molt maca, en la seua llengüeta i portava una cadena de plata i j de la bona !... Era molt pesat tocar-la i de tant en tant ensajaven per fer llavi.

Aquest dia estava especialment dedicat a fer cucanyes pels xiquets: Inicialment es feien al carrer de Miravet on estava l'ajuntament, posteriorment l'escenari va passar a ser la plaça de l'església. Els jocs més comuns eren; Amb un llum d'oli penjat a la brageta. S'havia de córrer amb el llum d'oli encès i a qui se l'hi apagava o se li abocava l'oli se l'havia de tornar a encendre i reprendre la cursa. El guanyador era qui arribava primer a la meta amb el llum d'oli encès. Cossos amb sacs, on es demostrava l'habilitat de poder córrer col·locat dins d'un sac i arribar el primer. Cossos amb una cullera i un ou. Els concursants duïen una cullera a la boca amb un ou al damunt, al que li queia, quedava fora del concurs i el premi el guanyava qui arribava primer a la meta sense trencar l'ou. També era costum omplir un orinal amb xocolata i els concursants amb els ulls tapats s'havien d'empapussar, això creava situacions còmiques ja que acabaven tots empastrats.

FONT:

Hernandez March, Ramon: "La festa de Sant Antoni i Sant Antoniet al Pinell de Brai (Terra Alta)" dins *Actes de les Jornades d'Estudi sobre La festa de Sant Antoni als Països Catalans*, col·lecció Daliner-6, Ascó, 2006, pp. 305- 327.

TOPÒNIMS REFERITS A NOMS, COGNOMS O RENOMS

ANTÒNIA SERRES BUENAVENTURA

Antigament, uns quants topònims del nostre terme es denominaven amb el nom o el cognom del propietari de la finca. Aquest nom o cognom era precedit pel nom genèric orogràfic (camp, coma, pla, vall) o per la construcció corresponent (mas). Amb el pas del temps aquestes propietats es van anar dividint, però el nom o cognom original va quedar com a nom de la partida de terra. Així ens trobem amb Coma d'Esteve, Camp de la Fogueta, Vall de Marco... de manera que el genèric ara s'escriu en majúscula perquè en aquests casos ja no denomina un terreny sinó que s'ha incorporat al nom propi originari.

Bassa d'en Jai, la

Heretat de ca Espinós situada a la Bassa, ara propietat d'Isabel Feliu. Hi va construir una granja de pollastres l'any 1980.

Camp de la Fogueta, lo

Partida situada entre els Domenges, lo Mas, lo Ramer, la Vall de Bruna i Planes de Mora. Foguet, el masculí de Fogueta no apareix a la documentació consultada, això no vol dir que en algun moment aquest cognom hagués constatat al Pinell.

Camp de Sant Llorenç, lo

És una peça de terra entre les Rotes, Mas de Moteller, les Planes i els Domenges. La finca pertanyia al clergat i fou desamortitzada i taxada en venda en 1500 escuts, l'any 1869.

Coma Esteve, la

Partida situada entre Paracolls, l'Empedrat, la Rebollera, la Llabusquera i el terme de Benifallet. El cognom es manté al Pinell durant quatre segles. "Pere Esteve" (Monedatge. 1329); "Arnau Esteva" (Mon. 1350); "Bernat Esteve" (Maridatge. 1492); Bernat Steve balle" (Fogatge. 1496); "...Steve" (Fog. 1515); "Joan Esteve" (cens d'Aparici 1714).

Flors d'en Rella, les

Partida situada entre el Guitard, lo Gramenal, l'Espartal i els Estolls. El cognom Rella apareix als documents següents: "Viçent Reyla", "Simó Reylla" (Mon. 1329); "Vicén Rella", "Guiamó Rella", "Uxor d'en simó Rella" (Mon. 1350).

Guitard, lo

Designa una partida de terra situada entre Terra Blanca, lo Mas d'Oliver, Flors d'en Rella i el barranc del Pinell. Joan i Berenguer Guitard, pare i fill figuren a la segona carta de poblament atorgada pels templers l'any 1207. "Domingo Guitard" (Mon. 1350); "Domingo Gitart" (Homenatge 1391).

Mas de l'Alís, lo

Partida de terra entre les Escollades, Vall de Plana i el camí de Calçons. El cognom Alís ha desaparegut del Pinell, però consta als següents documents: "Nanthoni Alies" (Mard.

Mas d'Espinós a Aigüesvives.

1492). "Anthoni Alis" (Fog. 1496) "Joan Alis" (Fog. 1553); "Joseph Alís", "Lorenzo Alís" (Aparici 1714); "Josefa Alís" i "Francisco Alís" (Cens1817).

Mas de l'Amàlia, lo

Finca situada entre el Mas de la Rossa, Planes de Móra i la Glapissa. Ca l'Amàlia és un nom de casa.

Mas de Moteller, lo

Partida situada entre les Rotes, lo Fonollar, los Quatre Bancals i el Codís. Al registre fiscal de 1906 i a l'*Amillaramiento* de 1942 apareix escrit algunes vegades com a Mas d'en Botellé. Aquest era un cognom que adoptaren molts moriscos de Tortosa quan es converteixen al cristianisme al segle XVI. Probablement ha evolucionat cap a Moteller, nom actual.

Mas d'Espinós, lo

Dues finques amb el mateix nom estan situades als dos extrems del terme, una tocant al terme de Prat de Comte i l'altra a Aigües Vives. El cognom denomina també una basseta, un corral, una era, un molí i un pou. Apareix als següents documents: "Jaume Espinós", "Nestevé Espinos" (Marid. 1492); "Jaume Spinos" (Fog. 1496); "Mosen Joan Spinos", "Jacme Spinos" (Fog. 1515); "Pere Spinos" (Fog. 1553); "Francisco Espinós" "Vda Espinós" (Aparici 1714); Valentí Spinos, jurat", "Gregorio Spinos", "José Spinos, consellers" (Jurats 1714-15), "Florencio Espinós, Costa", "Teresa Espinós", "Lorenzo Espinós" (Cens 1817); "Francisco Espinós Alerany", José Espinós Adell", Lorenzo Espinós Mañà" (BOPT 1879).

Mas d'Oliver, lo

Partida entre l'Espartal, lo Gramenal, l'Estret i els Cugots. "Pere Oliver" consta al Monedatge de 1350.

Mas de la Simona, lo

Finca situada entre el Mas de la Rossa, la Glapissa, lo Mas de Vidal i el terme de Miravet. Ca la Simona és un nom de casa.

Mas de Vidal, lo

Finca situada al Mas d'Oliver. El cognom ha desaparegut, però ha quedat com a nom de casa i de la peça de terra situada al Mas d'Oliver. "Johan Vidal", "Miquel Vida" (Marid. 1492), "Miquel Vidal major", "Miquel Vidal menor" (Fog. 1496); "Joan Vidal", "Miquel Vidal" (Fog. 1515); "Joan Vidal major", "Joan Vidal menor" (Fog. 1553). En un registre notarial de l'any 1873 es troba escrit "Masdenvidal", propietat de Joan Serres i Nogués.

Pla de la Marta, lo

Finca situada a la partida de Planes de Móra, al límit amb el terme de Miravet, propietat de ca Tomaset.

Pla de la Rita, lo

Tros de terra que ocupava uns plans a la serra de Pàndols, davall de la Punta Alta. També hi havia un pouet. Ca la Rita era un nom de casa.

Pla de Segura, lo

Tros de terra que es troba dalt de la serra de Cavalls. Cognom actual, nom de casa, de basseta, corral, era i costa. "Guiem Segura" (Mon. 1329); "En Mascarós Segura", "Uxor d'en Guiamo Segura del Colom", "Filla d'en Guiamó Segura", "Uxor d'en Domingo Segura", "Filla d'en Pero Segura" (Mon. 1350); "Francisco Segura, conseller" (Jurats 1714-15); "Bautista Segura", "J. Antonio Segura", "Tresa Segura", "Rosa Segura", "Gertrudis Segura" (Cens 1817); "Miguel Segura Altadill, Cuesta 11", "Lorenzo Segura Borrull, Barranco 11" (Cens 1887); "Lorenzo Segura Borrull, Palma 16" (Cens 1904); "Ramon Segura Amposta", "Francisco Segura Martínez" (Cens 1912).

Vall de Bruna, la

Partida de terra entre els Masos, lo Camp de la Fogueta, Planes de Móra i Aigües Vives. Bruna és el femení de Bru que apareix al 1391, "Guillem Bru" (Homenatge. 1391).

Vall de Marco, la

Partida situada entre els Lluaners, lo Cagaferro i la Portella. Pere Marco fou un dels tres pobladors de la tercera carta de poblament del Pinell atorgada pels Templers l'any 1223. "Damus et concedimus vobis Petro Marco... et vestris et cui volueritis..." (Carta 1223); "Francoy Marquo" (Marid. 1492). "Francoy Marcó" (Fog. 1496); "Antoni Marcho" Fog. 1515), "Antoni Marco", "Mosen Pere Marco prevere" (Fog. 1553).

Valldeplana, la

Partida que s'exten entre el Pomó-Pomó de Ximo fins a Calçons, parteix amb els Sevinars, les Escollades, el Mas de l'Alís i el teme de Benifallet. En alguns documents apareix com Vallplana o Valliplana. Al document de 1294 en el qual Jaume II aprova l'amollonament entre els termes de Tortosa, Orta i Miravet, es mostra el nom de Vallplana. "Bartomeu Plana, sindic 1313" (Vila Closa, núm. 27, pg. 116); "Mascarosius Plana" (Visita pas. 1314): "Guiamó Plana", "Mascaró Plana, batle", "Micer Plana", "Bertoli Plana" (Mon. 1329). "Mascaró

Planes, arbitre del Pinell el 1333 en el conflicte amb Gandesa" (DTBM, Pg. 78).

Mascaró Plana es acusat a la vista pastoral de 1314 de tenir una concubina. Mascaró Planes (segurament el Mascaró Plana, batle l'any 1329), fou representant de la Universitat del Pinell l'any 1333, quan cinc arbitres fixen els límits de l'empriu que homes de Gandesa aprofitaven al terme del Pinell.

Altres topònims que continuen definint l'indret on es troben, també al·ludeixen a noms, cognoms, noms de casa o renoms com:

Batallón, lo túnel de (nom de casa)

Cansalada, lo faixó de (renom)

Cigaleta, la collada de (nom de casa)

Diego, l'olla de (nom de casa)

Elena, lo portalot de l' (nom de casa)

Gono, lo salt del (nom de casa)

Foracaime, la canterilla de (nom de casa)

Minguet, lo solà de (nom propi)

Pau Vidal, la cussola de (nom i cognom)

Peig, la pedrera de (cognom i nom de casa)

Pona, lo salt de la (renom)

Quixal, la canterilla, la cova i la roca de (del cognom Quixalòs)

Rambla, lo racó de (nom de casa)

Ramona, lo toll de la (nom de casa)

Secall, lo moledor del (nom de casa)

Targa, lo toll de (del cognom Tàrrega)

Vidala, los estrets de la (femeni del cognom Vidal)

Xavalla, lo pont de (nom de casa)

Els noms genèrics com barranc, bassa, camí, coll, costa, cova, font, pont, pujador, vall es denominen pel nom de l' indret on es troben o de les seues característiques. Les bassetes, casetes, cocons, corrals, eres, granges, pous, mines es coneixen pel nom del propietari de la finca on estan situades.

Mas i corral del Pla de la Marta.

UN RAMAT DE CABRES A PÀNDOLS

MARC MARTÍNEZ AROCA

És mig matí, no fa gaire calor, i Martí i les seues cabres arriben al pla de la Rita. Els gossos que guarden el ramat em donen la benvinguda. Martí Badoquio, fill de Prat de Comte i resident a Bot, té un ramat de cabres blanques que, des de l'estiu de l'any passat que l'Ajuntament del Pinell li va arrendar el comú, pasturen a Pàndols. A l'ombra dels pins conversem:

Com es fa per a comandar un ramat tan gran?

Tinc 250 cabres blanques, que és una raça autòctona i molt feta a les nostres serres, però els animals necessiten que estigues per ells. Això de pasturar és un ofici que ha d'agradar molt perquè, si no, no el podries fer. Los primers dies que vam pujar aquí dalt, ni elles ni jo no coneixíem la serra, jo havia d'anar en elles per a ensenyar-los los llocs (esta serra és molt gran eh!). En canvi, ara ja van soles a tot arreu. Penseu que a les nits ni les tanco tampoc, que es queden a dormir on se'ls fa de nit, i a punta de dia, elles ja s'amollen soles. A l'hivern les baixo i passen la temporada de fred entre els termes de Bot i Caseres.

Quina particularitat tenen estes cabres teues que estan tan adaptades al territori?

Tal com te dia, són uns animals autòctons, molt adaptats, que mengen tot lo que troben: si veiguesses com ho dixer tot de pelat! *Hasta* les romigueres se mengen. Ginebres, coscolls, jonça...són com una brigada de neteja forestal.

Com vols dir que "ha d'agradar molt est ofici", a què et referixes?

Pos que això només se pot fer perquè agrada, ja que la faena és d'un o altre per a guanyar-se-hi la vida. Pensa que els cabrits valen igual ara que fa 30 anys. Fes comptes de quant ha pujat la vida i compara-ho en lo preu dels

cabrits! És una vergonya com s'ha consentit la desfeta i l'afonament de la ramaderia i la pagesia.

I què penses que pot aportar un ofici com el teu a la societat?

Primer de tot aporta un benefici col·lectiu com és netejar boscos, que és la base principal per a previndre els incendis, i en segon lloc proporciona carn de qualitat i de proximitat; i per tant, sostenible mediambientalment i de confiança.

Llavors seria just que la societat fes un retorn als pastors dels beneficis que en rep. Què penses que es podria fer?

Primer de tot, consumir carn de cabrit de cabra blanca, i en segon lloc reconèixer el paper dels ramats com a treballadors públics, ja que gestionen lo bosc, que es un bé comú. Llavors sembla lògic que les arque públiques financessen com a mínim en part lo pastureig, a raó de les tasques de prevenció d'incendis que fem i del benefici que d'això n'obté el comú de la nostra societat.

Així que d'ajudes de l'Administració ben poques!

Més aviat poques. En canvi, sí que voldria agrair des d'aquí a l'Ajuntament del Pinell lo fet d'haver treballat per a fer possible l'arrendament dels comuns de Pàndols i a l'ADF del Pinell per proveir-me d'aigua per al bestiar durant los dos mesos que estic aquí dalt, i molt especialment a Jesús Ferré. L'ADF i les meues cabres són aliats contra el foc!

Mentre dura la conversa, les cabres s'han anat posant a l'ombra: per a elles és hora de descansar. Quan baixarà una mica el sol i arrencarà la garbinada, com sol fer de tarda a Pàndols, tornaran a la pastura i continuaran netejant lo nostre patrimoni forestal.

ABANS I ARA: LES CASES PENJADES

Vista de les cases Penjades abans de realitzar-se les obres a una de les cases.

Després de les obres ha canviat la silueta de les cases penjades.

Una de les característiques del Pinell són les cases Penjades, situades dalt del cingle, damunt del barranc del Pinell. Una d'aquestes cases, la situada al núm. 13 del carrer del Castell, conservava al seu interior restes d'una antiga torreta de vigilància o defensa que va donar nom al carrer. A la relació dels béns propis de l'Ajuntament desamortitzats¹, figura en data del 5 de desembre de 1859 les runes del castell, situades al carrer del Castell, de 540 pams i que foren adquirides per 1025 rals per Eugenio Montagut Montagut (la casa situada a l'est era propietat de la viuda de José Montagut).

Ara, han aprofitat les obres realitzades a la casa citada per a rematar la coberta amb uns merlets, que ens suggereixen la torre d'un castell, tot i que el castell com a tal, no està documentat.

¹ Serres Antònia. Les desamortitzacions al Pinell. Fatumer núm. 57, setembt

FAMÍLIES D'ABANS: FAMÍLIA DE CA FLANXO

A la fotografia de principis del segle XX veiem a Josep Mª Serres Alcoverro de ca Flanxo i la seua dona Raimunda Pallarés Serres, de ca Pallarés. Van tenir dos filles: la Teresa, casada amb Àngel Nogués de Móra la Nova, va morir ella i la filla, al moment del part. L' altra filla, l'Antònia es va casar amb Simó Altadill Serres, de ca Simó. Van tenir cinc fills: Teresa que va morir als disset mesos, Simó, Josep M^a, Àngel i Carlos, pares i iaos dels actuals Altadill, descendents de ca Simó i de ca Flanxo.

CARRERS D'ABANS: CARRER DE LA CREU

A la imatge dels primers anys setanta tenim el final del carrer de la Creu, a la confluència amb el carrer de Lleida i la carretera. Ja s'havia començat a arreglar els carrers i es reformaven les cases. És el cas de la casa de la cantonada, l'antiga ca Sansa que la família de ca Pataca va fer nova i és l'actual ca la Tecla de Pataca, ara ja amb la façana nova. Al centre de la imatge veiem la costereta de davant ca Rico que encara no s'havia urbanitzat amb la construcció de dos murs per evitar el pendent. A l'esquerra tenim ca Miquel d'Estevet totalment reformada, el mateix que ca Rico i les noves cases de ca l'Antonio de Pitxell i ca l'Oscar i la Portal. Tot i que no es veu també tenim en aquest carrer la darrera casa construïda l'any 2012: ca Joan i la Lara.

L'ESCOLA

Alumnes de P-3. Curs 2019-2020.

Alumnes de 1r. Curs 2019-2010

Festival de Nadal dels alumnes de l'escola César Martinell.

CROS ESCOLAR

Cros escolar celebrat al Pinell el dia 10 de novembre.

DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

25 de novembre, Dia Internacional contra la violència de gènere. Acte celebrat a la biblioteca.

CONCENTRACIÓ EN REBUIG DE LA SENTÈNCIA DEL SUPREM

Concentració a la plaça de l'Ajuntament contra la sentència del Suprem als presos polítics.

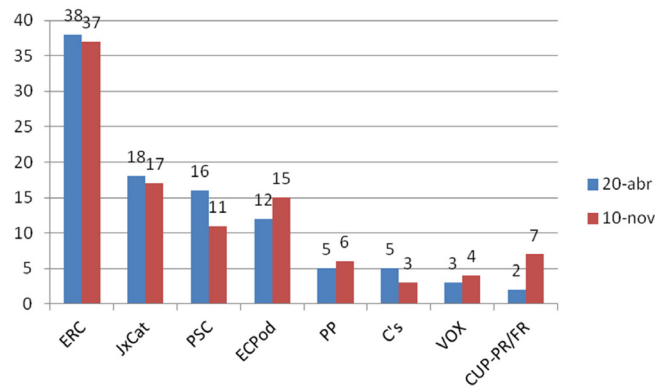
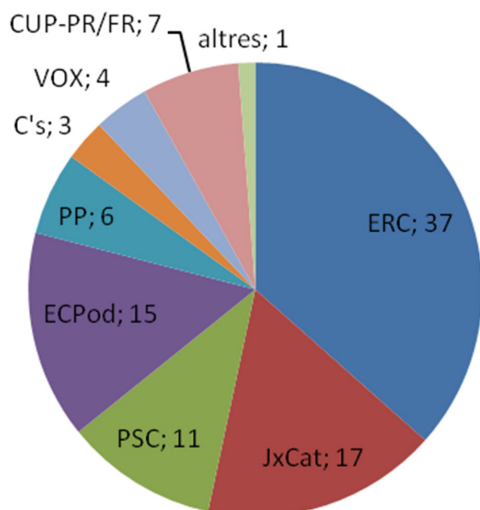
RESULTATS DE LES ELECCIONS DEL 10 DE NOVEMBRE DE 2019

AGUSTÍ COLELL

En el quadre següent es reflecteixen els resultats del proppassat 10 de novembre i del 20 d'abril, amb dos consideracions: En primer lloc faig esment de què la columna de percentatges apareguda en El Fatumer 92 era errònia, la correcta apareix en aquest quadre de resultats. En segon lloc, el Front Republicà no s'ha presentat en les darreres eleccions mentre sí s'ha presentat la CUP, ambdós partits amb molta afinitat ideològica i per tant apareixen identificats en els quadres de sota.

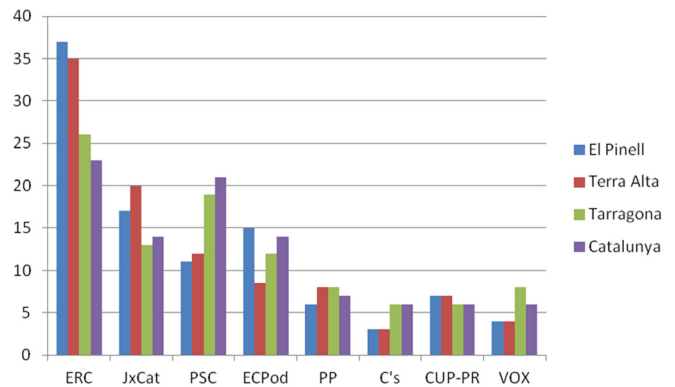
	10-nov		20-abr	
partit	%	vots	%	vots
ERC	37	221	38	247
JxCat	17	101	18	114
PSC	11	65	16	106
ECPod	15	87	12	77
PP	6	35	5	34
C's	3	15	5	31
VOX	4	21	3	19
CUP-PR/FR	7	43	2	16
altres	1	7	1	5
Nuls		7		5
Blancs		3		3
participació	77%		83%	
Gens		785		793
Votants		605		656

Seguidament es presenten els resultats, en percentatges, del 10 de novembre en un diagrama de sectors, i la comparativa amb els resultats, també en percentatges, del 20 d'abril en un diagrama de barres verticals.

En el quadre i gràfic següents es fa una comparativa amb la comarca, província i comunitat autònoma en %:

	El Pinell	Terra Alta	Tarragona	Catalunya
ERC	37	35	26	23
JxCat	17	20	13	14
PSC	11	12	19	21
ECPod	15	9	12	14
PP	6	8	8	7
C's	3	3	6	6
CUP-PR	7	7	6	6
VOX	4	4	8	6

II MOSTRA D'ART LOCAL

Inauguració al Centre Polivalent d'una mostra de pintures i escultures realitzades per artistes locals.

EL CARAGOL DE L'ANTIC MOLÍ DE SANSÀ

Fa uns mesos, quan els paletes van enderrocar la teulada de la casa núm. 9 del carrer del Bonaire, l'antiga ca la Gandesana, van trobar que una de les bigues travesseres estava tallada en forma de caragol. Possiblement aquesta biga era el caragol que feia pujar o baixar la biga de la premsa de giny, que formava part del molí de sansa situat al costat, on ara hi ha el pati de cal Llop. La construcció de la casa va coincidir amb els desmantellament del molí de sansa que es va vendre a la desamortització de 1856¹. El nou propietari va cedir o vendre les parts de la premsa que podien tenir un altre ús. Observem a la fotografia com la part externa de la rosca del caragol es va tallar per a ser més funcional com a biga travessera.

1 Veure Fatumer núm. 87, d'abril de 2018.

REGISTRE CIVIL 2019

NAIXEMENTS

DRAC GUÀRDIA VALLESPÍ	03-07-2019
THAIS CARRERAS MARCH	05-07-2019
MATEO SCHUERMANS	20-07-2019
ALEIX MELICH VALLESPÍ	26-09-2019
ARAN MELICH ALCON	11-12-2019

MATRIMONIS

DANIEL GUÀRDIA MARTÍ I MARTA VALLESPÍ MARTI	31-05-2019
JUAN SOLER COPADO I MIREIA RODRÍGUEZ PORQUERAS	23-11-2019
JULIO BORRÀS MONTAGUT I MARIA BARCAN	07-12-2019
ROSENDO SERRES AMORÓS I CRISTINA MIRÓ COMINO	21-12-2019

DEFUNCIONS

JOSÉ BORRULL BORRULL (96) Maciana	15-01-2019
CINTA BORRÀS AMPOSTA (96) del Tocaio	18-02-2019
JOSÉ BORRULL DAUDE (84) Fornero	16-03-2019
PEDRO RAMON MARCH FORNELLS (85) Marquet	01-04-2019
JOSÉ BORRÀS AMPOSTA (93) Remigio	04-04-2019
MARIA TERESA VINAIXA ARNAL (83) del Sodado	09-04-2019
TERESA SERRES VALLÉS (68) de Clec	16-04-2019
DOLORES ÀLVAREZ GUARÍ (96) d'Aulesa	16-05-2019
JOSÉ PEIG BORRÀS (89) de Peig	07-06-2019
PILAR FERRÉ SERRES (87) de la Mantonga	15-06-2019
ANA M ^a SERRES SERRÀ (88) del Bessó	30-07-2019
JESÚS FERRÉ MÚRIA (75) de Suano	15-10-2019
MIGUELA MONREAL ALCOVERRO (86) de Montagut	29-10-2019
SECUNDINA FONS MARQUÉS (90) de Benet	20-11-2019
ÀNGELES MONREAL ALCOVERRO (92) de Montagut	18-12-2019
DOLORS CASTELLNOU BORRÀS (71) de Joan del Cabrit	23-12-2019

LA BANDA COMARCAL DE LA TERRA ALTA

CONSELL COMARCAL DE LA TERRA ALTA

La Banda Comarcal de la Terra Alta va néixer a partir de l'experiència d'ajuntar diferents músics de la comarca per tal d'aplegar-los amb l'objectiu d'organitzar un concert el dia 25 de novembre de l'any 2014 amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones. Tradicionalment, el Consell Comarcal de la Terra Alta havia organitzat, durant els darrers anys, diferents activitats per a commemorar aquesta diada i va optar per organitzar un concert amb músics de la comarca per la commemoració d'aquell any. La iniciativa tingué una gran resposta entre els músics comarcals i així fou com el dia 28 de novembre del 2014 se celebrà un concert a la Societat Unió Gandesana, on per primer cop, una quarantena de músics procedents de diversos municipis terraltencs s'aplegaven per tocar conjuntament en una mateixa formació.

Donat el bon resultat d'aquesta iniciativa els intèrprets que van participar en aquesta experiència amb el suport del Consell Comarcal, van decidir a principis de l'any 2015 crear la Banda Comarcal de la Terra Alta, en la qual, els diferents integrants de la formació i la institució comarcal aglutinaven esforços per tal de dotar la Terra Alta d'una nova proposta cultural en l'àmbit de la música. Naixia així una formació, complementària a les existents, amb vocació d'apropar la música als diferents municipis de la comarca per tal de fer arribar al seu públic obres i gèneres musicals del repertori bandístic nacional i internacional.

En els seus quatre anys d'existència, la formació s'ha consolidat, tant en nombre de components com en la interpretació de música de diferents estils que ha arribat força bé al públic de la comarca. S'ha aconseguit aplegar sota un mateix projecte un col·lectiu de músics de la Terra Alta, i s'han generat sinergies que han permès complementar i millorar les formacions musicals existents a la comarca. La formació també ha despertat interès en l'àmbit de la cultura terraltina i ha estat requerida per associacions i col·lectius per a realitzar actuacions en l'àmbit de les activitats que aquestes entitats organitzen. Per tant, la Banda Comarcal de la Terra Alta és avui en dia un referent musical dins la comarca, amb una oferta que vol donar a conèixer les possibilitats musicals que té la formació en la interpretació de formes musicals diverses.

La banda està formada per 25 músics de diferents edats, procedents de diversos municipis de la Terra Alta. La formació resta oberta constantment a la incorporació de nous components que es poden integrar al projecte en qualsevol moment.

El principal objectiu és fer arribar les diferents propostes musicals que la banda presenta a tots els municipis de la comarca. En cada concert es presenten un seguit de peces

diferents i, per tant, l'oferta de la banda és diferent en cada actuació. També pretén sensibilitzar la població vers el fenomen de la música i despertar l'interès d'aquelles persones interessades en la interpretació musical.

La Banda Comarcal ha realitzat concerts a tots els municipis de la Terra Alta. Fins al moment les actuacions de la banda han tingut lloc en l'àmbit de la comarca, però la formació també preveu la possibilitat de realitzar actuacions i estades que sobrepassin els límits comarcals.

La major part dels concerts realitzats han estat organitzats pel Consell Comarcal de la Terra Alta, que és l'ens que dona suport i contribueix al funcionament de la banda comarcal. De la mateixa forma, la banda, en funció de la seva disponibilitat també ha participat en concerts dins de diferents esdeveniments que s'han celebrat a la comarca, com és el cas de la IV Biennial d'Art a Corbera d'Ebre-Drets Humans, en la qual, la banda va ser requerida per realitzar una actuació a l'església del Poble Vell de Corbera d'Ebre, on es fusionaren l'art i la música.

La banda ha realitzat col·laboracions amb altres propostes musicals que han tingut un gran èxit i molt bona acceptació a la comarca. En aquest sentit, cal destacar els concerts celebrats a l'església de l'Assumpció de Gadesa i al Centre Cultural i Recreatiu Sant Isidre de Batea, durant les festes nadalenques del 2015, on la Banda Comarcal va actuar conjuntament amb la coral de Batea, la coral Sant Blai de Bot i l'Orfeó Gandesà, en una proposta musical que va aplegar més de 100 intèrprets terraltins en un mateix escenari. També cal destacar el concert ofert el dia 30 d'abril de 2016 al Casal Municipal de la Poble de Massalua on la Banda Comarcal actuà amb Max Sunyer, un dels millors guitarristes de jazz del nostre país.

Es pot trobar informació de la banda dins de la pàgina web del Consell Comarcal de la Terra Alta: <http://www.terra-alta.cat> i s'ha obert un canal a youtube on es poden veure algunes de les actuacions que la banda ha fet fins al moment.

Els interessats a formar part de la Banda Comarcal poden fer-ho posant-se en contacte amb el Consell Comarcal de la Terra Alta, al tel. 977 420 018 o al correu electrònic: consellcomarcal@terra-alta.cat.

ENTREVISTA A ELEUTERIO SERRES AMPOSTA

AGUSTÍ COLELL

Continuem el seguit d'entrevistes a conciutadans del nostre poble que es dediquen o s'han dedicat a la pintura. En l'entrevista a la Magda Segura, es va anomenar a l'Eleuterio Serres com un dels iniciadors d'un grup de pintura que va haver al nostre poble. Esbrinem la trajectòria de l'Eleuterio.

Pregunta: Quan comença a pintar i que el motivà a fer-ho?

Resposta: Des de la pre adolescència vaig sentir la necessitat d'expressar tot allò que m'inquieta, i per fer-ho vaig escollir el dibuix i la pintura, pot ser perquè era més hàbil en aquesta disciplina que en d'altres que em considero un negat.

P: Quin tipus de material usa. Dibuixa, usa temperes, oli, aquarel·les...?

R: Quan comences ho proves tot, després busques els materials que s'adaptin més a la teva manera de treballar i vas experimentant fins que ho trobes. En lo meu cas són les pintures plàstiques barrejades amb terres de colors, sense descartar res perquè lo que importa és el resultat i no el procediment.

P: Ha pres classes de tècniques de pintar o dibuixar (quan i a on)?

R: No, tot el que sé ho he après mirant, escoltant i treballant.

P: Paisatge rural, urbà, retrats, bodegons, pintura abstracta...de quines d'aquestes temàtiques te quadres?

R: Puc dir que de totes.

P: Com ha distribuït el temps en la realització dels quadres, ha pintat de manera regular o a temporades, en freqüència diària, de caps de setmana...?

R: No tinc una regla, hi ha èpoques en què hi ha més necessitat de comunicar i dediques tot el temps que disposes i n'hi ha d'altres de més pausades

P: Pot quantificar, aproximadament, les pintures que ha fet?

R: Se'm fa difícil quantificar-les perquè n'he desestimat moltes però del que ha quedat estaria al voltant de les tres-centes

P: De quin quadre està més satisfet?

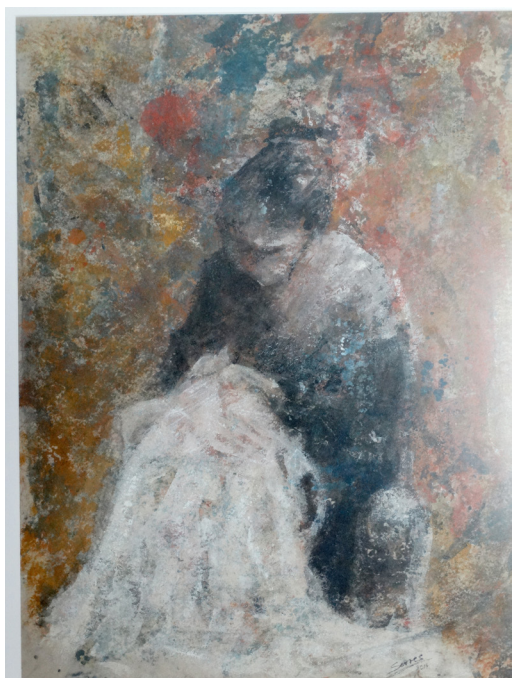
R: De tots estic satisfet, perquè de tots he après però sempre penses que l'últim es el millor.

P: Quantes exposicions ha dut a terme?

R: Des de l'any 1983 que va ser la primera col·lectiva fins ara sobre unes vint-i-cinc, passant per Gandesa, Tarragona, Valls, Barcelona, Salou, Xerta, La Fatarella, El Pinell de Brai, Ascó, Corbera d'Ebre, Madrid, Mallorca Cambrils i Deltebre.

P: Ha venut alguna pintura en alguna galeria d'art?

R: Si a la galeria M.A.P. de Barcelona

P: Ha participat en algun concurs de pintura?

R: Si, en una època em va donar per presentar-me a bastants concursos.

P: Ha guanyat algun premi

R: Si. L'any 1991 vaig quedar finalista del XI Certamen de Pintura Circulo Catalan de Madrid, 1992 quart premi Concurs de pintura ràpida a Horta de Sant Joan. Finalista del XIII Premi de Pintura Vila de Cambrils, 1993 Obra Seleccionada III Concurs Internacional de Pintura de la Fundació Barceló, 1994 Obra Seleccionada 14è Premi de Pintura Vila de Cambrils, 1998 1é premi al Concurs de Pintura Josep Maria Sàez Miravet, 1999 1é premi al concurs de Pintura Ajuntament de Deltebre.

P: Quines persones tenen quadres seus?

R: La família, amics i companys i d'altres que no conec

P: Té relació amb alguna altra persona que també es dediqui a la pintura?

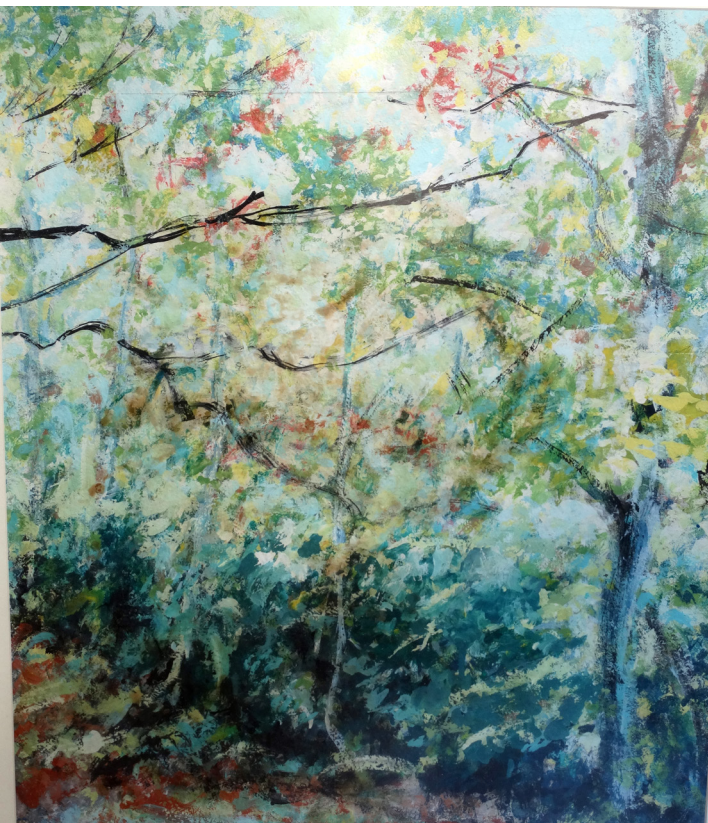
R: Si, m'he relacionat i em relaciono amb persones del món de la pintura

P: Quins pintors son els seus preferits?

R: En tinc una bona llista de preferits, per exemple, William Turner per com resol el tractament de la llum en els seus quadres, o Morandi que es passa la vida pintant els mateixos objectes arribant a una síntesi impressionant.

P: Actualment pinta?

R: Pinto en una fase més pausada
Gràcies Eleuterio.

 ACTES DELS PLENS DE L'AJUNTAMENT

Acta sessió extraordinària 18-07-2019

- Donar compte del decret d'aprovació de la **liquidació del pressupost** exercici **2018**.
- S'aprova per 6 vots a favor (3 Entesa, 1 ERC i 2 Junts) i 1 vot en contra (FIC), **l'ordenança general de convivència ciutadana i ús dels espais públics. Modificació del pressupost 3/2019** per generació de crèdit
- S'aprova, per unanimitat, **modificació del pressupost 4/2019** de crèdit extraordinari i suplement de crèdit. Moció del grup municipal FIC per al control eficient i efectiu de la plaga de la **mosca negra**.
- S'aprova per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC) i 3 abstencions (2 Junts i 1 FIC), **preus públics festes majors 2019**.

Acta sessió ordinària 26-09-2019

Membre absent: Laura Vallespi Martí (Junts).

- S'aprova, per unanimitat, **Pla de Seguretat i Salut** de l'obra Pavimentació i serveis d'un tram del **carrer Tortosa IV** fase. Proposar com a dies de **festes locals** per a l'any 2020 el 24 d'abril i el 7 de desembre. **Conveni** de col·laboració entre el Departament d'Interior i l'Ajuntament del Pinell de Brai per a l'adhesió al protocol de seguretat contra les **violències sexuals en entorns d'oci**.
- S'aprova per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC) i 2 abstencions (1 Junts i 1 FIC), aprovació expedient **modificació crèdit 5/2019** per suplement de crèdit.
- No s'aprova per 3 vots en contra (3 Entesa), 2 abstencions (1 ERC i 1 Junts) i 1 a favor (1 FIC), moció del grup municipal FIC **aigua Mas Moteller**.

➤ S'aprova per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 Junts) i 2 abstencions (1 ERC i 1 FIC), moció en suport de **l'emergència ambiental, climàtica i de residus** per una Llei Residu Zero de prevenció de residus.

➤ **Informació d'alcaldia**

Convocatòria de subvencions del Pla PUOSC.

Inici de l'obra del camí de la Portella-Algars.

Convocatòria subvenció Dinamització territorial, obra Camí de les Eres.

Reunió amb el Director General de l'ACA sobre l'aigua del Mas de Moteller.

Procés de selecció de secretària-intervenció. Els exàmens seran el 14 d'octubre.

Sol·licitud subvenció convocatòria WIFI4EU. Permet instal·lar punts gratuïts de wiffi al municipi.

El regidor d'ERC, Sergi Serrano, comenta les tasques de manteniment a l'Escola Bressol i a l'Escola Cèsar Martinell.

➤ **Precs i preguntes**

El regidor de la FIC, Delmir Prieto, exposa:

- Si s'ha modificat el **segell de l'Ajuntament** i si ja hi posa Pl. Catalunya 1 d'octubre de 2017. L'alcaldesa comenta que encara s'ha de canviar.

- Els **cartells de l'AMI** encara no s'han tornat a col·locar. L'alcaldesa comenta que s'ha de fer cartells nous.

- Pregunta de qui són les **carpes de la fira** que es deixen a diferents municipis. L'alcaldesa respon que són de la fira d'artesanía, es deixen a altres municipis, com a intercanvi de materials.

- Que es miri si es va realitzar l'adhesió a la **plataforma de la Mosca Negra**.

- Pregunta si s'ha rebaixat la **subvenció al Club de Futbol**. L'alcaldesa respon que s'ha incrementat. Hi ha una subvenció de 4.000 € i que enguany es financien unes actuacions de reformes. Ara es gasten 5.300 €. La neteja i el manteniment continua sent a càrrec de l'Ajuntament. La subvenció enguany encara no se'ls ha abonat. Tot això ja es va parlar amb una reunió amb el Club de Futbol.

- Pregunta a la **regidora** d'Entesa, **Marta Fornells** què farà amb els 10.500 € bruts que cobrarà com a consellera i si els donarà a alguna associació. La regidora Marta Fornells li respon que no els donarà perquè ella té assignades unes tasques a les quals dedica hores i desplaçaments i que ho dedica al treball diari de la comarca.

- Pregunta al regidor Sergi Serrano sobre les **taques d'oli** que hi ha al **carrer Nou** i que ell n'és el responsable. El regidor Sergi Serrano contesta que el tractor del seu pare va perdre oli i que després van netejar el carrer. El regidor Delmir Prieto comenta que, segons l'ordenança cívica, això és denunciabile.

- Pregunta si tothom demana **permís d'obres** perquè és sabedor que per la zona del cementiri algú fa obres.

- Comenta que hi ha **autobusos de la HIFE** que no paren a la rotonda. L'alcaldesa contesta que ja va parlar amb la companyia HIFE per informar-se.

- Pregunta sobre la **brutícia de les parets de la piscina**. L'alcaldesa contesta que la neteja la fa la concessionària. Que l'automatisme de clor funcionava i que el netejafons no anava massa bé i es va arreglar.

- Comenta que una veïna té problemes amb el **clavegueram del carrer Nou**. L'alcaldesa comenta que ja es va parlar amb aquesta veïna i que s'ha d'arranjar l'arqueta que està malament.

- Pregunta perquè s'ha tret la **vigilància a l'entrada i sortida de l'escola**, si es va aprovar en Ple, també s'hauria d'acordar treure-ho amb acord de Ple. El regidor Sergi Serrano comenta que esta moció la va presentar ERC. Va ser una mesura provisional i un cop s'han instal·lat les bandes rugoses al terra, creuen que no és necessària la vigilància per part de la brigada de l'Ajuntament. També comenta que s'ha reunit amb l'AMPA i s'està estudiant posar més bandes rugoses. L'alcaldesa proposa fer acord de Ple per tal de ser efectiu.

- Comenta que un treballador de l'Ajuntament netejava les **pintades del pont**. Si la carretera és de Diputació, que ho netegi Diputació. L'alcaldesa contesta que ho va manar ella i ja es va assessorar a Diputació per poder-ho netejar l'Ajuntament.

- Comenta que un productor de vi que té bodega **neteja el material al carrer** i està tot brut, si això es pot fer. L'alcaldesa comenta que no ho hauria de fer però que ja ho comprovaran.

- Comenta que hi ha ajuntaments que apliquen **bonificació en l'IVTM als cotxes híbrids**. Pregunta si això es contempla a les ordenances de l'Ajuntament. L'alcaldesa contesta que estan estudiant modificar les ordenances i ja ho tindran en compte.

La regidora de Junts, Tània Amposta, comenta que al **parc infantil** el gronxador i les fustes de la caseta estan malament. El regidor d'Entesa, Ricard Vallespí, contesta que ja n'està assabentat i que ho arreglaran.

Acta sessió extraordinària urgent 15-10-2019

Membres absents: Tània Amposta Quixalòs (Junts) i Delmir Prieto Serra (FIC).

- S'aprova, per unanimitat, moció de resposta a la sentència del tribunal suprem i per demanar l'**amnistia** per a les persones preses polítiques catalanes i en defensa del **dret d'autodeterminació**.

Acta sessió extraordinària 23-10-2019

- S'aprova, per unanimitat, sorteig membres **mesa electoral eleccions generals 10-11-2019**. Suport al projecte **Treball 7 comarques Terra Alta Més**. Moció del grup municipal FIC per a no perdre el **servei personalitzat del taxi per als malalts crònics**.

- S'aprova per 6 vots a favor (3 Entesa, 1 ERC i 2 Junts) i 1 vot en contra (FIC), deixar sense efecte acord ple 31-08-2015 per la pressa de mesures de seguretat a **l'entrada i sortida del centre escolar**.

- S'aprova per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC) i 3 abstencions (2 Junts i 1 FIC), aprovació **modificació de crèdit** per generació de crèdit 6/2019.

- S'aprova per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC), 2 abstencions (Junts) i 1 en contra (FIC), **modificació ordenances fiscals**.

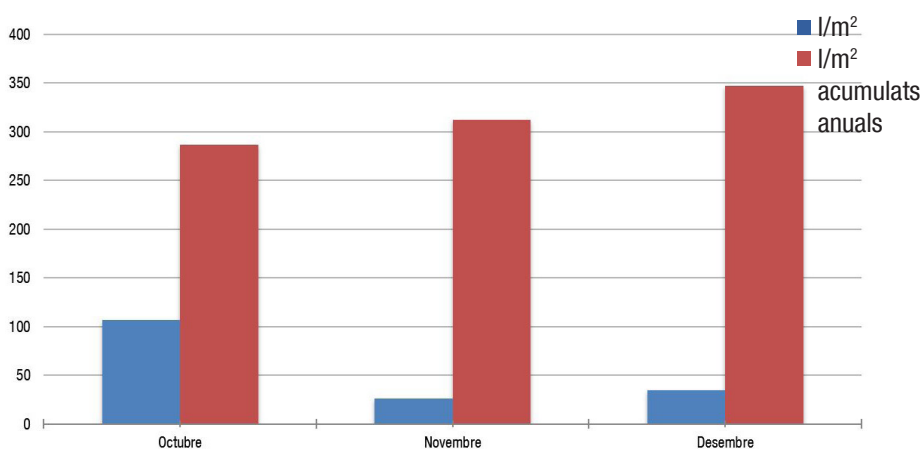
- No s'aprova per 6 vots en contra (3 Entesa, 2 Junts i 1 ERC) i 1 a favor (FIC), moció per a vigilar **l'entrada i sortida de l'escola del Pinell** dels seus alumnes.

EL TEMPS

REGISTRE DE TEMPERATURES I PLUVIOMETRIA DELS MESOS D'OCTUBRE, NOVENBRE I DESEMBRE DE 2019

SIMÓ FERRÉ SERRES

En la taula següent s'expressen les temperatures màximes, mínimes i mitjanes. En el gràfic de barres les precipitacions dels mateixos mesos.

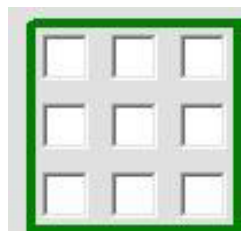

	Octubre		Novembre		Desembre	
màxima / mínima abs.	31.8	9.3	19.2	4.2	21.8	2.4
Dia	1	27	2	20	21	29
màxima / mínima mitj.	23.7	14.1	16.8	9	14.4	7.6
Mitjana	18.5		12.8		10.8	

	Octubre	Novembre	Desembre
Pluja mensual	107	26	35
Pluja mensual mitjana (2001-2019)	56	67	22
Episodis de pluja (> 1 mm)	3	4	2
Pluja anual acumulada	286.5	312.5	347.5

AGUSTÍ COLELL MARTÍNEZ

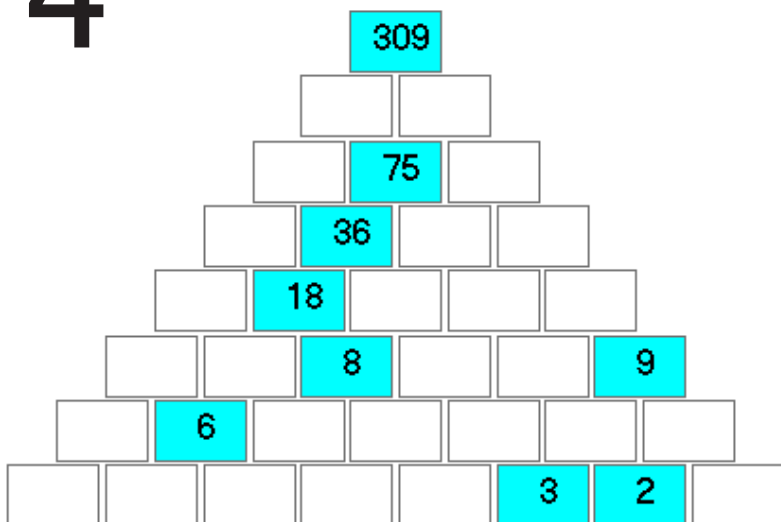
- 1** Posa una xifra de l'1 al 9 en les caselles tenint en compte que:
- A) 2, 5, 6, SÓN A LA FILA HORITZONTAL SUPERIOR.
 - B) 4, 7, 8, SÓN A LA FILA HORITZONTAL INFERIOR.
 - C) 2, 3, 4, 6, 7, 9, NO SÓN A LA COLUMNA VERTICAL ESQUERRA .
 - D) 1, 2, 4, 5, 8, 9, NO SÓN A LA COLUMNA VERTICAL DRETA

2 En una classe teòrica d'una autoescola cadascuna de les dones fa una encaixada de mans a cadascun dels homes, i tant dones com homes fan una encaixada amb el seu professor. En total es fan 19 encaixades i en cada ronda d'encaixades queda un home sense encaixar la ma a cap dona. Quants alumnes, en total, hi ha (*es pot resoldre per tanteig*)?

3 Tenim un número de tres xifres acabat en 3. Si traiem aquest tindrem un numero de dos xifres, que sumat al número primer dona 135. Troba aquest número (mira la solució de l'exercici 3 del Fatumer anterior que apareix a baix).

4 Intenta resoldre el sudoku i el triangle numèric següents:

		4		5	1	7		
				8			1	3
			3		6	2		
	5			4	2	6		1
	2	9						
8							9	
	6		4	1				
			8					
	1				7	8		

Solucions als passatempes de la revista anterior (núm. 93)

1 Estan ordenades per ordre alfabètic segons el seu nom en castellà

2 Si comptem els petons per encaixades tindriem un total de 42 encaixades. Les possibles descomposicions (noia/noi o a l'inrevés) són: 6·7, 2·21 i 3·14. Com hi ha 4 parelles de nuvis l'única descomposició admissible és 6·7. En total 13 alumnes.

3 Provant trobarem que el número inicial és 97. Però ho podem fer amb eines matemàtiques de la següent manera: sigui $[x7]$ el número inicial, on entenem que x ocupa les desenes i 7 les unitats, però que no ho entendrem com el producte de x per 7. El podem descompondre com $10 \cdot x + 7$ ja que x ocupa la posició de les desenes. Tindrem $[x7]+x= 10 \cdot x + 7 + x = 11 \cdot x + 7$. Per tant $11 \cdot x + 7 = 106$, $11 \cdot x = 99$ i queda, finalment $x=9$.

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament del Pinell	977 426 231	Punt d'informació juvenil	977 420 614
Consultiu mèdic del Pinell	977 321 395	Estació d'autobusos Gandesa	977 420 910
Generalitat de Catalunya Deleg. Territorial del Govern	977 441 234	RENFE Móra la Nova	977 400 349
Ambulàncies Gandesa	977 420 697	Avaries Telèfon	1002
Urgències	977 420 036	Avaries llum	977 440 032
Creu Roja Batea	977 420 965	Mossos d'Esquadra	088
CAP Gandesa Ambulatori	977 421 245	Bombers Urgències	977 420 080
Ambulatori Tortosa	977 500 333	Bombers Consultes	977 420 885
Hospital Verge de la Cinta	977 519 100	Farmàcia Pinell	977 426 076
Hospital de la Santa Creu	977 500 533	Hospital Móra d'Ebre	977 401 811 977 401 863
Quinta Aliança	977 501 344	CEIP Cèsar Martinell	977 426 216
Consell Comarcal de la Terra Alta	977 420 018	Serveis funeraris Mena	977 178 376
DARP Gandesa	977 420 146	Funerària comarcal Móra d'Ebre	977 403 112

FARMÀCIES DE GUARDIA

SETMANA	GENER	FEBRER	MARÇ
PRIMERA	Gandesa	La Fatarella	Villalba
SEGONA	Horta	Batea	Horta
TERCERA	Bot	Corbera	Villalba
QUARTA	Pinell de Brai	Gandesa	Pinell de Brai
QUINTA			Gandesa

CAPS DE SETMANA: Móra d'Ebre. Les farmàcies de guàrdia mantenen els torns setmanals. Gandesa està oberta tots els dissabtes de 10h fins a 20h.

Telèfons: Arnes 977 435 389 / Batea 977 430 263 / Bot 977 428 200 / Caseres 977 431 859 / Corbera 977 420 465 / La Fatarella 977 413 417 / Gandesa 977 420 069 / Horta 977 435 023 / El Pinell 977 426 076 / La Pobla 977 439 727 / Villalba 977 438 105

TRENS

RENFE www.renfe.es | 902 240 202

	Tortosa	Tarragona	BCN	Tren
Móra la Nova	5.56 **	7.09	8.10	RE
6.43 *	7.43	8.53	10.09	RE
8.18	9.00	10.19	11.36	RE
12.18	11.07	12.16	13.37	RE
14.05	13.33	14.40	15.40	CE
17.42	15.43	16.56	18.07	CE
19.12	17.08	18.23	19.37	CE
	18.36	19.57	21.07	RE
	19.31	20.55	22.07	RE
	20.52	22.13	23.22	R

* Els diumenges circula des de Reus
** No circula els diumenges

AUTOBUSOS

HISPANO IGUALADINA
Gandesa -> Tarragona

www.igualadina.net | 902 292 900

Parada	de dilluns a divendres en període lectiu	de dilluns a divendres en període NO lectiu
Gandesa	6.30-14.00	7.00-14.30
Móra la Nova	6.55-14.25	7.25-14.55
Reus	7.45-15.15	8.15-15.45
Tarragona	8.15-15.45	8.45-16.15

Tarragona -> Gandesa

Parada	de dilluns a divendres en període lectiu	de dilluns a divendres en període NO lectiu
Tarragona	11.00-16.45	9.00-16.30
Reus	11.20-17.15	9.35-17.05
Móra la Nova	11.55-17.50	10.10-17.40
Gandesa	12.25-18.20	10.40-18.10

Llocs de sortida: Barcelona: Estació d'autobusos de Sants, Tarragona: Estació d'autobusos, Reus: Estació d'autobusos, Alcanyís: Av. d'Aragó, 5, Gandesa: Estació d'autobusos.

HIFE

www.hife.es | 902 119 814 | Sortides des del Pinell de Brai

Sortida	Destí	Arribada	Dies
06.00	Gandesa	06.15	DI a Dv feiners
06.00	Móra la Nova	06.50	DI a Dv feiners
07.45	Tortosa	08.15	DI a Ds feiners
07.45	Barcelona	12.00	DI a Ds feiners
07.45	Gandesa	08.00	DI a Dv feiners
08.15	Tortosa	09.00	DI a Dv feiners
08.15	Barcelona	12.00	DI a Dv feiners
09.05	Gandesa	09.20	diari
09.05	Saragossa	11.00	diari
09.05	Pamplona	15.30	diari
09.05	Burgos	19.10	diari
09.05	Madrid	16.35	DI a Ds feiners
13.10	Tortosa	14.25	diari *
13.10	Castelló	17.35	diari *

* Parada al costat de la canterilla dels dos ulls

SOLUCIÓ AL QUI ÉS QUI

Curs 1961-62. Foto cedida per la Juanita de Fontana

1. Juanita Sabaté Vallespí, de Fontana
2. Antonio Martínez Serrà, de la Bàrbera
3. Rafel Serres Amposta, de la Guadalupe
4. Rosa Mª Vallés Alerany, de Mariet
5. Ramona Olesa Ferré, de la Marrojana
6. Montserrat Ferré Martí, del Picaïto
7. Magdalena Arnal Amposta, de Batallón
8. Agustí Serres Colell, de l'Havanero
9. Eleuterio Martínez Serres, de Roman
10. Antònia Serres Buenaventura, del Corredor
11. Pepita Llop Serres, de la Botera
12. Francisco Sabaté Vallespí, de Fontana
13. Magdalena Colell Martínez, de Colell
14. Patricia Buzurri, filla del secretari
15. Joan Sabaté Vallespí, de Fontana

ELECTRICITAT I FONTANERIA A&B C.B.

INSTAL·LACIONS D'ELECTRICITAT I FONTANERIA
C/ Pilonet, 13 Tel. 977 42 63 38

Peluqueria Unisex CRIS

C/ Lleida, 26 Tel. 977 42 60 05 - 977 42 60 34
EL PINELL DE BRAI

Reparació i venda d'ordinadors. Servei d'accés a internet.

HelpSystems

Ferran Montagut

Telèfon: 977 457 408

Mòbil: 649 304 857

E-mail: ferran@helpsystems.info

www.helpsystems.info

Xarxes informàtiques. Servei a domicili.

QUEVIURES PINELL CB

C/ Tortosa, 4
Tel. 663 978 038

F A R M À C I A

**Laureano
Blanch
Ecurriola**

C/ Lleida, 3 Tel. 977 42 60 76

OBRES FAB

CONSTRUCCIONS EN GENERAL

C/ Santa Magdalena, 18
Tel. 977 42 60 73 620 88 97 14
43594 EL PINELL DE BRAI

Aleu Instal·lacions

Electricitat · Fontaneria · Calefacció
Aire Condicionat

Carlos Aleu Montagut

C. Benifallet, 4 · 43594 El Pinell de Brai · Tarragona
Tels. 620 263 962 · 977 426 243 · aleuinstala@terra.com

**Venda d'ordinadors, Impressores,
Servidors...**

Reparació i manteniment...

**Instal·lacions de ADSL, Xarxes,
Tallafocs, S.O...**

**Formació Excel, Photoshop, Access,
Word...**

Programació a mida, Pàgines web...

Fungibles, Tònens, tinta...

Disseny Gràfic, Maquetació, Tríptics...

www.ebresoft.com info@ebresoft.com

Tel/Fax. 977 42 60 25 620 86 46 86

Forn de Castell
C/ Forn, 2
Tel. 977 42 61 11
El Pinell de Brai

Peixateria Sònia
Peix fresc i marisc
c/ Sant Domènec, 3
Tel. 977 42 61 86
El Pinell de Brai

SEBINA
QUEVIURES 2001 s.l.
C/ Costa, 7. Tel. 977 42 62 89
EL PINELL DE BRAI

LA PUÇA
Carrer del Pou de la Neu

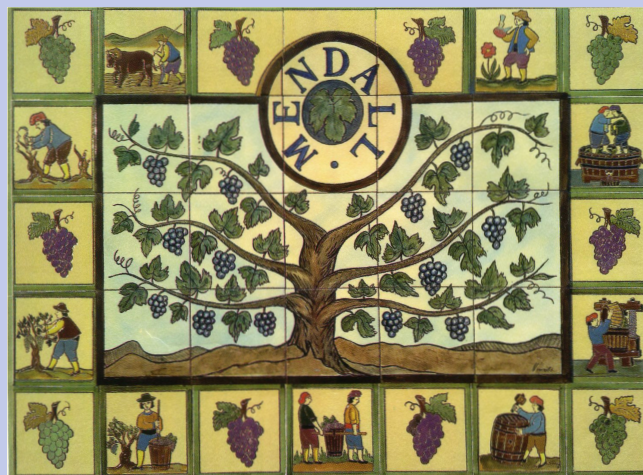
CERÀMICA
Humanés
C/ Gaudí, 7 — 646 619 283

FUSTERIA MECÀNICA I MOBLES
JOSEP VALLESPÍ MONTAGUT
c/ Pilonet, 19 — tel. 977 42 60 98
EL PINELL DE BRAI

carícies d'oli
Cosmètica natural artesana
www.caricies.com
info@caricies.com

PINTURES I DECORACIONS
SERRES
C. del Cos, 5
Tels. 977 42 63 11 - 618 44 02 29
EL PINELL DE BRAI

CELLER LAUREANO-SERRES
www.serres.net | laureano@serres.net

FORN DE PA I PASTISSERIA
MONTAÑA
Plaça del Mercat, 2
Tel. 977 - 42 62 17
EL PINELL DE BRAI

ca l'àngel
allotjament rural
C/ Pou de la neu, 16 - 43594 El Pinell de Brai - Tarragona

Nom comú: Timó, farigola

Nom Científic: *Thymus vulgaris*

El timó és una petita planta molt aromàtica que abunda pel nostre terme, pels costers i a les vores dels camins, tot i que la manca de pluges dels darrers anys l'ha fet assecar en alguns indrets. Té les tiges llenyoses i petites fulles d'un color verd, blanquinós pel revers. Les flors de cinc pètals de color blanc o rosat.

S'utilitza com a condiment a la cuina i en medicina, les seues propietats digestives, desinfectants i en les infeccions de les vies respiratòries, fa molt útils les infusions de timó per a combatre els refredats, la faringitis, la gastritis, etc.

INDRETS DEL PINELL

Lo Mas de Moteller des del coll de Plana.

SABEU ON ESTÀ?

Sabeu on es troba aquesta buguenvíl·lea que arriba fins al terrat de la casa?

Solució al sabeu on està anterior:

La façana florida del Fatumer anterior es troba al carrer de Lleida, a ca la Teresa de Pallarés.

QUI ÉS QUI?

Grup de xiquets i xiquetes de l'escola que van representar una dansa. Any 1961.